

Republika Srbija
Tužilaštvo za ratne zločine

ZAVRŠNA REČ TUŽILAŠTVA ZA RATNE ZLOČINE U PREDMETU "OVČARA 1 (VUJOVIĆ I OSTALI)"

15. oktobar 2008.

ZAVRŠNA REČ II

Poštovani sude,

Ostajem u celini pri podnetoj optužnici protiv optuženog (opt.) PEJIĆ MILORADA kao i pri preciziranoj optužnici protiv opt.RADAK SAŠE od 12.01.2006.godine odnosno pri preciziranoj optužnici protiv opt.VUJOVIĆ MIROLJUBA, VUJANOVIĆ STANKA, PERIĆ JOVICE, ATANASIJEVIĆ IVANA, MADŽARAC PREDRAGA, VOJNOVIĆ MILANA, LANČUŽANIN MILANA, LJUBOJA MARKA, MILOJEVIĆ PREDRAGA, DRAGOVIĆ PREDRAGA, ZLATAR VUJA, MUGOŠA GORANA, ŠOŠIĆ ĐORĐA, ĐANKOVIĆ MIROSLAVA, KATIĆ SLOBODANA i KALABA NADE od 16.09.2005.godine, odnosno 24.11. iste godine i smatram da je sprovedenim dokaznim postupkom utvrđeno da su počinili krivično delo za koje se terete i da je utvrđena njihova krivična odgovornost, pa stoga predlažem da ih za to delo oglasite krivim i osudite po zakonu.

Zaključci i ocene utvrđenog činjeničnog stanja, date u završnoj reči tužioca od 25.11.2005.godine odnosno 06.07.2006.godine, u ponovljenom postupku nisu ni jednim izvedenim dokazom dovedene u sumnju. Stoga će te završne reči, predstavljati sastavni deo ove završne reči, koje neću ponavljati, obzirom da su sa njima svi učesnici u ovom postupku upoznati i da se iste nalaze u sudskim spisima.

Ono na čemu će se staviti akcenat u ovoj završnoj reči, odnosiće se na dokaze izvedene u ponovljenom postupku, pre svega u svetlu naloga Vrhovnog suda iz ukidbenih rešenja od 18.10.2006.godine i 29.03.2007.godine.

Naime, pomenutim rešenjima drugostepenog suda, ukinuta je prvostepena presuda u osnovnom predmetu i predmetu opt. Radak Saše (a koji se sada vode zajedno), i predmeti su vraćeni prvostepenom sudu na ponovno suđenje, uz uput da se u ponovnom postupku, radi potpunog i pravilnog utvrđenja činjeničnog stanja, u

svojevremeno saslušati više lica i to:

- advokat (adv.) Milan Veljković na okolnosti, da li je bio prisutan tokom ispitivanja osumnjičenog Jovice Perića u prostorijama UBPOK-a u Beogradu dana 18.04.2003.godine, da li je sa njim obavio kakav razgovor iz koga bi se moglo zaključiti da je pomenuti osumnjičeni imao saznanje o postavljenom braniocu, a po potrebi i da se izvrši njihovo suočenje, što će omogućiti ocenu validnosti zapisnika o saslušanju ovog optuženog pomenutom prilikom,

- Mišel Husnik (brat opt. Ivana Atanasijevića, tada Ivica Husnika) na okolnost, kada je pomenuti opt. krenuo od kuće prema „Veleprometu“ i Ovčari, jer je vreme njegovog boravka na Ovčari odnosno Grabovu od značaja za utvrđivanje činjenice da li je on ubio samo jednog zarobljenika, došavši do ovog mesta uveče (kako to navodi u svojoj odbrani) ili je na Ovčari bio ceo dan (kako ističe svedok saradnik broj 2),

- Nikola Dukić, o događajima na Ovčari i Grabovu, pa posle brižljive ocene svih ranijih iskaza ovog svedoka, dati valjane razloge u pogledu odlučnih činjenica da li je opt. Predrag Madžarac učestvovao u radnjama streljanja i lišavanja života ratnih zarobljenika,

- Lidija Nikolić (ćerka opt. Đorđa Šošića) na okolnost, da li je dana 20.11.1991. godine slavila rođendan, kome je ovaj opt. prisustvovao, te Ivica Andrić na okolnost, da li je dana 19.11.1991.godine sa pomenutim opt. napustio Vukovar, nakon čega će sud moći da da zaključak o krivici opt. Đorđa Šošića,

- Ivica Vuletić o zbivanjima kritičnih dana u novembru mesecu 1991.godine u Vukovarskoj bolnici, na Ovčari i Grabovu, obzirom na presudu Županijskog suda u Vukovaru, kojom je on osuđen za učešće u istom događaju, kako bi se njegovim kazivanjem pokušala razjasniti mnoga sporna pitanja,

- Mile Mrkšić, a po potrebi i Veselin Šljivančanin, o tome da li je postojala pismena ili usmena naredba kojom je opt. Miroljub Vujović postavljen za komandanta Teritorijalne odbrane (TO) Vukovar, a opt. Stanko Vujanović za zamenika komandanta, te da li je takva naredba doneta pre ili posle 20.11.1991. godine, nakon čega će sud moći da da pravilne razloge u pogledu ovih odlučnih činjenica, jer oba opt., svojstva za koja se terete, u svojim odbranama negiraju.

Nadalje, drugostepeni sud ističe da je potrebno da u ponovnom postupku, sudeće veće nastoji da od vojnih vlasti pribavi pismenu naredbu o kojoj se izjašnjava svedok Darko Fot vezano za pomenutu smenu na čelu TO Vukovar.

Ukazuje se i da prvostepeni sud treba da razmotri predlog odbrane da se spisima predmeta združi prethodno izdvojeni iskaz svedoka saradnika br.1 iz istrage od

01.08.2003.godine, dat u svojstvu svedoka.

Shodno uputu Vrhovnog suda, potrebno je da se od strane stručnih lica, psihologa i pedagoga utvrdi duševna razvijenost svedoka saradnika br.1 u sklopu kalendarskog uzrasta, te s tim u vezi njegova sposobnost zapažanja, pamćenja i mogućnost reprodukcija takvih događaja protekom dužeg vremenskog perioda.

Osim toga, nužno je da prvostepeni sud u ponovnom postupku, putem sudsko-medicinskog odbora pribavi mišljenje da li se opt.Vujo Zlatar kritičnom prilikom mogao kretati samostalno, sa ili bez pomagala, da li je mogao ulaziti u prevozna sredstva, njima se voziti na dugim relacijama, bez ili uz nužnu pomoć pratioca, te da li je mogao bez sanitetskih pomagala stajati izvesno vreme u streljačkom stroju i preduzimati radnju streljanja.

Sve ove dokaze će, kaže se dalje u drugostepenoj odluci, sud ceniti u sklopu drugih dokaza, te će posle brižljive ocene odbrane optuženih i iskaza oba svedoka saradnika, dati valjane razloge u pogledu odlučnih činjenica, a što je neophodno za donošenje pravilne i zakonite odluke.

Postupajući po uputu Vrhovnog suda, prvostepeni sud je saslušao svedoka adv.Milana Veljkovića, koji je na pretresu od 14.03.2007.godine izjavio da je bio pozvan dana 18.04.2003.godine da dođe u prostorije UBPOK-a u Beogradu da kao branilac po službenoj dužnosti, prisustvuje saslušanju privedenog Jovice Perića. Po dolasku, obavio je sa njim poverljiv razgovor, predstavio se kao advokat i dao mu svoju vizit kartu. Privedeni je nakon toga bio propisno upozoren o svojim procesnim pravima, želeo je da iznese odbranu i nije hteo da se brani ćutanjem. Ispitivanje je bilo korektno, sve ono što je privedeni izjavio, ušlo je u zapisnik. On ga je potom pročitao, nije imao primedbe na njegovu sadržinu i potpisao ga je. Svedok, dalje u svom iskazu navodi, da je sve vreme ispitivanja privedenog, bio prisutan. Na kraju je i sam pročitao zapisnik i potpisao ga kao i postupajući zamenik tužioca, koji je takođe sve vreme bio prisutan. Na pretresu je obavljeno i suočenje opt.Jovice Perića i pomenutog svedoka, pri čemu je svako ostao kod svog iskaza.

Kod ovakvog stanja stvari, potpuno je jasno, da nema nikakve dileme oko validnosti predmetnog zapisnika.

Što se tiče Mišela Husnika, isti nije mogao biti saslušan od strane sudećeg veća, jer se nalazi na izdržavanju zatvorske kazne u Hrvatskoj. Ovaj svedok je saslušan, na tražene okolnosti, zamolnim putem, preko međunarodne pravne pomoći, od istražnog sudije Županijskog suda u Osijeku, dana 26.09.2007.godine. Tom prilikom je izjavio da ne zna kakve su bile aktivnosti njegovog brata, opt. Ivana Atanasijevića, kritičnog dana. Ne zna kada je isti pošao od kuće u „Velepromet“ i da li je otišao na Ovčaru. Seća se da ga je video u prepodnevnom časovima u kasarni kada ga je spasio

iz autobusa kao i da ga je iz „Veleprometa“, zajedno sa još dvojicom zarobljenika odveo u neku zgradu, a o daljim njegovim kretanjima nema saznanja.

Obzirom na navedeno, nalazim da ovaj svedok nije potvrdio odbranu opt. Ivana Atanasijevića iznetu na glavnom pretresu dana 15.11.2005.godine vezano za njegovo kretanje kritičnog dana.

Sud je ponovo saslušao svedoka Nikolu Dukića, koji je na pretresu dana 15.03.2007.godine praktično ponovio svoje, ranije date iskaze, pri čemu je ostao i prilikom suočenja sa opt. Predragom Madžarcem.

Kako je svedok Mile Mrkšić obavestio sud da ne želi da svedoči u ovom predmetu, a nalazi se u pritvorskoj jedinici Haškog tribunala, to nije bilo mogućnosti da bude saslušan na tražene okolnosti, niti uopšte.

Veselin Šljivančanin pak, do pravnosnažnog okončanja postupka u Hagu, ima zabranu davanja iskaza pred drugim sudom, uključujući i sud u Beogradu, iz kojih razloga ni on nije mogao biti saslušan.

Saslušanje svedoka Ivice Andrića nije bilo moguće, obzirom da isti nije pronađen, odnosno nije dostižan državnim organima, jer se prema raspoloživim podacima nalazi u inostranstvu, na nepoznatoj adresi (ukoliko je uopšte i živ).

Sud je saslušao svedokinju Lidiju Nikolić, koja je na pretresu 16.03.2007.godine izjavila da se seća, da je svoj osamnaesti rođendan slavila dana 20.11.1991.godine, čemu je bio prisutan njen otac, opt. Đorđe Šošić zajedno sa svojim saborcem Ivicom Andrićem, zv. „Đetić“. Ista navodi da poznaje i „Kineza“ (radi se o Predragu Milojeviću), tvrdeći da je sa njenim ocem dolazio u Kruševac, na slavu 16.11.1991.godine (Đurđić), dok opt.Milojević to spori, navodeći da je dolazio u Kruševac, ali ne tada, već negde sredinom 1992.godine, što i opt.Đorđe Šošić potvrđuje.

Za razliku od tog rođendana, za koji se precizno seća gde ga je slavila i ko je bio prisutan, ova svedokinja se uopšte ne seća svojih rođendana prethodne niti narednih godina, uključujući i lica koja su tom prilikom bila prisutna. Analizirajući navedeno, nalazim da je ovakav iskaz usmeren isključivo na davanje alibija pomenutom optuženom, i da nema uporišta u činjenicama, pa je kao takav neprihvatljiv.

U ponovnom postupku, saslušan je i svedok Ivica Vuletić, koji je na pretresu dana 22.11.2007. godine naveo da je osuđen u Hrvatskoj na 20 godina zatvora, zbog navodnog učešća u likvidaciji oko 1000 ljudi na Ovčari. Ovo delo je, kako kaže, pod torturom priznao u istrazi, a kasnije ga porekao na glavnom pretresu. Ističe da nikoga od opt. ne poznaje, ne zna ko je to učinio, niti zna gde se Ovčara nalazi.

Očigledno da njegov iskaz ni na koji način nije mogao da pomogne da se rasvetli ovaj događaj, mada se nije ni moglo očekivati da će pred domaćim sudom ovaj svedok priznati izvršenje krivičnog dela, koje nije priznao ni u Hrvatskoj, i time na sebe preuzeti odgovornost za pomenuti krivično pravni događaj, pritom ekskulpirajući optužene u ovom postupku.

Rešenjem sudećeg veća određeno je medicinsko veštačenje svedoka saradnika broj 1 na tražene okolnosti iz ukidbenih rešenja. U datom nalazu i mišljenju od 26.07.2007.godine, pri kome su u potpunosti ostali i na glavnom pretresu od 05.09. iste godine, veštak neuropsihijatar dr. Aleksandar Jovanović i veštak psiholog dr. Nada Janković, saglasno ističu da je svedok saradnik br.1, osoba nadprosečnih intelektualnih potencijala, normalne organizacije ličnosti, koja nije sklona konfabulacijama. Stepenn njegove duševne razvijenosti odgovarao je njegovoj životnoj dobi u novembru mesecu 1991. godine, kada je to lice imalo status mlađeg punoletnog lica. Njegova sposobnost zapažanja, pamćenja i reprodukovanja upamćenog, protekom dužeg vremena, odgovara prosečnoj zdravoj osobi njegovog uzrasta. On ne boluje ni od kakve duševne bolesti, zaostalog duševnog razvoja ili druge duševne poremećenosti, niti je tako što postojalo u novembru 1991.godine. Kod ispitanika nije uočeno postojanje simptoma posttraumatskog stresnog poremećaja niti je od toga lečen. Veštaci ističu da je on bio pripadnik Garde, elitne jedinice, u koju se regrutuju psihofizički otporne ličnosti koje nisu osetljive prirode i sklone stresu kao obični ljudi. Prilikom učešća u likvidaciji zarobljenika, (ako sud tu njegovu izjavu prihvati), veštaci tvrde, da mu svest nije bila isključena niti bitno sužena. On je tada bio napet, afekat je svakako postojao, ali nije bio patološki. Osvrćući se na pitanja optuženih i njihove odbrane, veštaci navode da bi se iz obavljenog pregleda svedoka saradnika broj 1, svakako uočilo da se eventualno radi o ubici iz zadovoljstva ili patološkom lažovu, što ovde nije bio slučaj.

Ovakvo zaključivanje odnosno nalaz i mišljenje veštaka, ni na koji način ne ostavlja dilemu u pogledu ličnosti svedoka saradnika broj 1, njegovoj duševnoj razvijenosti, intelektualnim sposobnostima i svemu ostalom što bi eventualno moglo da kompromituje njegov iskaz.

Prvostepeni sud je svojom naredbom od 11.01.2007.godine, poverio sudsko - medicinskom odboru Medicinskog fakulteta u Beogradu, veštačenje na tražene okolnosti, vezano za opt. Vuja Zlatara. U obavljenom veštačenju učestvovali su po jedan veštak specijalista opšte hirurgije, neurohirurgije, neuropsihijatrije, ortopedije, urologije i dva veštaka sudske medicine, a reprezent odbora na pretresu od 05.09.2007.godine bio je dr.Đorđe Alimpijević, specijalista sudske medicine. Zaključeno je da se u periodu od 18. do 21.11.1991. godine, opt.Vujo Zlatar mogao kretati bez pomagala - štake. Ukoliko je pri kretanju eventualno trpeo bolove, oni nisu prevazilazili okvir lakih bolova, pa nisu bili takvi da bi ga onemogućavali u kretanju. On je tada mogao da se kreće, bilo bez pomagala ili eventualno sa štakom,

tako da mu tuđa pomoć nije bila potrebna. Drugim rečima, u to vreme optuženi nije nužno morao da koristi pomagalo /štaku/ za hod i pri hod u bez pomagala mogao je u izvesnoj meri da hramlje /šepa/ i to levom nogom. Istovremeno, njegova sposobnost da stoji odnosno bude u nekom od uspravnih položaja tela oslonjenog na podlogu, nije bila kompromitovana. U istom periodu, imajući u vidu prethodno rečeno, mogao je da ulazi u prevozna sredstva i da se njima prevozi, kraće ili duže vreme.

Osvrćući se na nalaz i mišljenje dr.Jančića sa prethodnog suđenja, veštaci iz sudsko medicinskog odbora navode da isto nema uporište u medicinskoj dokumentaciji, a da je njihov nalaz i mišljenje, isključivo baziran na medicinskoj dokumentaciji.

Analizirajući navedeno, očigledno je da ne postoji ni jedna okolnost koja bi dovela u sumnju mogućnost kretanja opt.Vuje Zlatara tempore criminis, čime se implicate potvrđuje iskaz svedoka saradnika broj 1, s tim u vezi.

Prvostepeni sud je od vojnih vlasti zatražio pismenu naredbu o postavljenju opt. Miroljuba Vujovića za komandanta TO Vukovar i opt. Stanka Vujanovića za njegovog zamenika, ali je dobijen odgovor da oni to ne poseduju.

Radi razrešenja ovog pitanja, sud je na glavnom pretresu, dana 16.03.2007.godine, saslušao svedoka Radoja Trifunovića. Isti je izjavio da je u vreme borbi u Vukovaru, kao oficir gardijske brigade JNA, vodio ratni dnevnik. Seća se smene na čelu TO Vukovar, kada je dotadašnjeg komandanta Dušana Jakšića, po naredbi Mileta Mrkšića, komandanta operativne grupe „Jug“, zamenio opt.Miroljub Vujović, a za njegovog zamenika postavljen je opt.Stanko Vujanović. Svedok navodi da je tu naredbu napisao dana 20.11.1991.godine, oko podne ili popodne. Naredbu je potpisao komandant Mrkšić, pri čemu se ne seća da li je to bilo uveče istog dana ili sutradan izjutra. Ovu naredbu on posle nigde nije našao, a ona nije evidentirana ni u ratnom dnevniku brigade.

Postoji, međutim još nešto u njegovom iskazu, što može da pomogne u razrešenju ovog pitanja. Svedok tvrdi da je 3-4 dana po dolasku u Vukovar, postavljen za operativnog načelnika umesto majora Lukića, koji je tada postavljen za komandanta 2.jurišnog odreda. Ovo je učinjeno po naredbi komandanta Mileta Mrkšića i to usmeno. Ista je odmah stupila na snagu. Svedok objašnjava da bi po pravilu službe, naredba ovakvog ranga, morala da bude sačinjena u pismenoj formi i da je komandant Mrkšić potpiše, pa da je on, svedok Trifunović, primi i tek tada stupa na snagu. Međutim, bio je rat, a tada je sve drugačije. Pomenuto pismeno naređenje ovaj svedok nikada nije primio, ali je postupao kao da ga ima.

Upravo prethodno rečeno, ukazuje na to da je, ako ne pre, a ono najkasnije dana 20.11.1991.godine u popodnevnom časovima, a svakako pre događaja na Ovčari, realizovana smena na čelu TO Vukovar, tj. da je tada na Ovčari, kada se kritičan

dogadjaj odigrao, komandant TO Vukovara bio opt.Miroljub Vujović, a njegov zamenik opt. Stanko Vujanović, a što im je još ranije, usmeno saopšteno.

U prilog ovakvom zaključku govori i iskaz svedoka Milana Milanovića, sa pretresa od 18.12.2007.godine. Isti navodi, na posredan način, da je u vreme događaja na Ovčari komandant TO Vukovar bio upravo opt.Miroljub Vujović, ističući da se to vidi sa prijema u Beogradu kod Saveznog sekretara za Narodnu odbranu generala Kadijevića, u kom svojstvu je opt.Vujović tada bio predstavljen, a gde nije bio prisutan Dušan Jakšić.

U iskazu sa glavnog pretresa od 19.12.2007.godine, svedok Miroslav Radić, tvrdi da je pred kraj borbi u Vukovaru, opt.Vujović slovio kao novi komandant TO Vukovar, umesto Jakšića, pri čemu nema saznanja, ko ga je postavio.

I svedok Bojković (ranije Bojkovski) u iskazu sa pretresa od 21. i 22.01.2008.godine, navodi da zna za smenu na čelu TO Vukovar i postavljenje na to mesto opt.Vujovića, pre kraja borbi. Ovo zna i zbog toga što je na referisanju kod majora Tešića, tražena za opt.Vujovića nova uniforma zbog odlaska na prijem kod Kadijevića.

Sa ovim se slaže i iskaz svedoka Jakšića sa pretresa od 19.06.2007.godine koji takođe govori o sopstvenoj smeni i postavljenju opt.Vujovića na to mesto, pre kraja borbi.

Ako se ovome doda presuda MKTJ u Hagu protiv „Vukovarske trojke“ koja je uvedena u sudske spise, a poziva se na transkripte sa tog suđenja, dolazi se do istog zaključka, a to je, da je u vreme događaja na Ovčari, opt.Vujović bio komandant, a opt.Vujanović zamenik komandanta TO Vukovar.

Usvajajući predloge odbrane, u spise predmeta sud je vratio prethodno izdvojene iskaze iz istrage svedoka saradnika br.1 od 01.08.2003. godine i svedoka saradnika broj 2 od 25.06. iste godine, date tada u svojstvu svedoka.

Od Medicinskog fakulteta u Zagrebu pribavljen je podatak da je u međuvremenu utvrđen identitet još jedne, do sada neidentifikovane žrtve koja je ekshumirana iz masovne grobnice na Ovčari. Radi se o Jularić Goranu, tako da je sada broj identifikovanih lica dostigao cifru od 193.

Radi provere odbrane opt.Predraga Milojevića, opt.Milana Lančuzanina i opt.Predraga Dragovića koji tvrde da su kritične večeri i noći, kada je vršeno streljanje na Ovčari i Grabovu, bili na večeri kod meštanke Radojke Vučković zajedno sa kapetanom Miroslavom Radićem, sud je pozvao radi saslušanja u svojstvu svedoka Radojku Vučković. Kako je ista odbila da se ovom pozivu odazove, sud je putem međunarodne pravne pomoći pribavio njen iskaz. Dana 14.05.2008.godine, pred istražnim sudijom Županijskog suda u Vukovaru, ista je negirala navode

odbrane pomenutih optuženih. Istakla je da je kod nje bila jedna večera, kojoj su prisustvovali „Kinez“, „Ceca“ i „Belgija“ (radi se o opt.Milojeviću i opt.Dragoviću, kao i svedoku Stojsavljeviću), ali je to bilo u oktobru mesecu, kada nije bilo hladno vreme i kada je bio mali intenzitet borbi, a nikako krajem novembra meseca. Tom prilikom na večeri nije bio kapetan Radić, niti je on kod nje ikada dolazio.

I svedok Radić je u svom navedenom iskazu sa glavnog pretresa od 19.12.2007.godine, porekao da je sa pomenutim opt. bio na večeri kod te meštanke, već da je te večeri bio kod poručnika Davora Vučkovića iz gardijske brigade na večeri, gde su bili prisutni samo oficiri, a što potvrđuje i svedok Davor Vučković u svom iskazu sa pretresa od 17.03.2008.godine.

Očigledno je dakle, da se na ovaj način potpuno pobija odbrana opt.Milojevića, opt.Dragovića i opt.Lančuzanina, vezano za njihov boravak kritične večeri na pomenutom mestu.

Na glavnom pretresu od 18.06.2008.godine, prikazan je video-klip br.P288 pribavljen od MKTJ u Hagu, gde se vidi opt.Lančuzanin Milan sa opt.Dragović Predragom u Vukovaru, dana 20.11.1991.godine u 15 časova i 13 minuta, čime se pobija odbrana opt.Lančuzanina da je u to vreme bio u Beogradu u poseti ranjenom saborcu, a da se u Vukovar vratio tek uveče.

Radi provere odbrane opt.Nade Kalabe u delu u kome ona tvrdi da je pre rata, njen šef u robnoj kući „Nama“ u Vukovaru bio Martin Sabljak, a ne Batarelo Josip, koji je kritične noći navodno ubijen na Ovčari, sud je putem međunarodne pravne pomoći pribavio izveštaj preduzeća „Nama“ d.d. u stečaju. U njemu se navodi da je opt. Nada Kalaba radila u pomenutom trgovinskom preduzeću u Vukovaru do 16.07.1991.godine, kada joj je raskinut radni odnos bez saglasnosti. U istom preduzeću tada je radio i Batarelo Josip na radnom mestu pomoćnika upravnika robne kuće, dok Martin Sabljak nije radio u tom preduzeću. Ako se to poveže sa iskazima svedoka saradnika br.1 i svedoka saradnika br.2, nameće se zaključak da bi upravo Batarelo Josip mogao biti lice koje je opt.Nada Kalaba tada na Ovčari lišila života sveteći mu se jer ju je otpustio sa posla.

Dajući svoju odbranu tokom postupka, opt.Vujo Zlatar je tvrdio da se tokom rata nije moglo tek tako ući ili izaći iz Vukovara. Postojali su kontrolni punktovi i bile su neophodne propusnice nadležnih organa za ulazak ili izlazak. Kako je on u to vreme bio na lečenju u Srbiji, a njegov ulazak ili izlazak nije evidentiran na kontrolnim punktovima, jasno je da on tada nikako nije mogao biti u Vukovaru. Ovakav njegov iskaz u suprotnosti je sa iskazima svedoka Đukića i Stojsavljevića. Tako svedok Đukić Dragoljub u svom iskazu na pretresu od 21.04.2008.godine navodi da po povratku iz Vukovara, gde je bio u pratnji Sajrusa Vensa, nije primetio nikakve kontrolne punktove, dok svedok Stojsavljević Nedeljko u svom iskazu sa pretresa od

19.06.2008.godine navodi da kada je napuštao Vukovar dana 20.11.1991.godine, nikakva propusnica mu nije trebala, jer niko to nije kontrolisao.

Jasno je dakle, da se i bez propusnica moglo tada ući u Vukovar ili izaći iz njega, drugim rečima, nije se čitava teritorija kontrolisala niti je to u to vreme bilo moguće, imajući u vidu širinu fronta, tako da je svakako opt.Vujo Zlatar mogao tada ući ili izaći iz grada, a da to ne bude evidentirano i biti tada na Ovčari i Grabovu na opisan način.

Ono na šta se svakako mora osvrnuti u ovoj završnoj reči je i iskaz svedoka Miroslava Savića sa pretresa od 15.09.2008.godine. Taj iskaz takođe, potvrđuje navode iz optužnice i učvršćuje kredibilitet svedoka saradnika.

Ovaj svedok navodi da je kritičnog dana bio na Ovčari i video opt.Atanasijevića ispred hangara i u hangaru, ali u vreme koje je znatno ranije od vremena za koje opt.Atanasijević tvrdi da je tu stigao. Suprotno odbrani opt.Radaka tvrdi da se u hangar moglo nesmetano ući i da ga je video u hangaru pored opt.Vujanovića kao i Saše Ivankovića i tri zarobljenika (Kožula, Vulića i Papa). Tom prilikom svedok tvrdi da se obratio opt.Vujanoviću za dozvolu da izvede četiri zarobljenika navodeći njihova imena, ali mu je opt.Vujanović kazao da odatle niko ne može da ide. Kasnije se Stevo Zorić zv.“Ćevo“ sa sličnim zahtevom obratio opt.Vujanoviću, čemu se on nije protivio. Takođe ističe da je na Ovčari video tada i opt.Zlatar Vuja, opisujući s kim je bio, kako je bio obučen i čime naoružan. Pri tome je ostao i nakon višestrukog predočavanja predsednika veća kako odbrane opt.Zlatara i njegove lekarske dokumentacije tako i iskaza svih svedoka koji tvrde da ga nisu videli na Ovčari.

Očigledno je da priču sa toliko detalja, svedok nikako nije mogao da izmisli ili zapamti, da tamo zaista nije bio i sve to video.

Sutradan na pretresu od 16.09.2008.godine svedok Savić izmenio je delimično iskaz, tvrdeći da nakon neprospavane noći nije više siguran da je na Ovčari tada video opt.Radaka i opt.Zlatara, što se može isključivo objasniti zakasnelom željom da ih zaštititi, što je ljudski razumljivo, ali ne i pravno relevantno.

Što se tiče opt.Pejić Milorada, treba istaći da se on u istrazi branio ćutanjem. Kasnije je na glavnom pretresu od 16.06.2008.godine izneo svoju odbranu, negirajući izvršenje krivičnog dela. Tvrdio je da delo nije izvršio i da mu je sve podmetnuo svedok Dukić Nikola zv.“Gidža“. Ovo stoga, što ga je video kritične večeri na Ovčari, najpre u hangaru kako tuče zarobljenike, a zatim i odvodi zarobljenika Kovačić Damira preko puta hangara i ubija ga iz vatrenog oružja, što mu je zamerio, nakon čega su se posvađali i od tad su u zavadi. Optuženi tvrdi da je po povratku u Negoslavce, rekao Đokić Draženku da nije uspeo da spase pomenutog Kovačića, jer ga je Dukić ubio na Ovčari. Kada je započeo ovaj postupak, kontaktirao je Dukića i

pitao, zašto ga tereti, a ovaj mu je odgovorio: „Nisam te teretio, ne razumeš ti to...“.

Ovakva odbrana opt.Pejića u suprotnosti je sa izvedenim dokazima i usmerena je na izbegavanje krivične odgovornosti.

Iz iskaza svedoka Dukić Nikole utvrđuje se da je opt.Pejić kritične večeri bio na Grabovu, u streljačkom stroju i pucao u zarobljenike, koji su tu dovezeni sa Ovčare. Na taj način svetio se za smrt svoga brata Pejić Miroslava zv.“Bimbo“, koji je prethodno izgubio život tokom borbi u Vukovaru. Kasnije, kada je počeo sudski postupak zbog događaja na Ovčari, zvao ga je putem telefona, zamerajući mu što ga tereti, da bi kasnije nudio i novac njegovoj supruzi da izmeni iskaz. Inače, ističe da sa njim nije u zavadi.

I svedok Đokić Draženko, u svom iskazu od 16.09.2008.godine, navodi da su Dukić Nikola i opt.Pejić u dobrim odnosima, da su čak i dalji rođaci. Ističe da je opt.Pejić po povratku u Negoslavce kritičnog dana, rekao samo, da za pomenutog Kovačić Damira na Ovčari, nije mogao ništa da učini. Ne seća se da mu je tada rekao da je Dukić ubio Kovačića. Kasnije mu je to rekao putem telefona iz Engleske, gde je tada živeo, kada je već krenuo postupak pred domaćim sudom kao i u Hrvatskoj protiv njega zbog ubistva upravo Kovačić Damira na Ovčari, što je verovatno i razlog za ovakvu konstrukciju odbrane optuženog.

Ovo krivično delo, optuženi je izvršio sa direktnim umišljajem, jer je bio svestan svog dela i hteo njegovo izvršenje, pri čemu mu uračunljivost ničim nije bila dovedena u sumnju.

Postupajući na navedeni način, optuženi je prekršio pravila Međunarodnog prava, sadržana u III Ženevskoj konvenciji o postupanju sa ratnim zarobljenicima iz 1949.godine i Dopunskim protokolom uz Ženevske konvencije iz 1949.godine o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba iz 1977.godine. Imajući u vidu da su radnje opisane ovom Konvencijom i pomenutim Dopunskim protokolom uz istu, inkriminisane i domaćim zakonodavstvom nakon ratifikacije, optuženi je na predstavljeni način izvršio krivično delo ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz čl.144. KZ SRJ, koje spada u grupu krivičnih dela protiv čovečnosti i međunarodnog prava.

Sumirajući prethodno rečeno, nalazim da i izvedeni dokazi na ponovljenom suđenju nedvosmisleno potvrđuju da su upravo opt.Vujović Miroljub, Vujanović Stanko, Perić Jovica, Atanasijević Ivan, Madžarac Predrag, Vojnović Milan, Lančuzanin Milan, Ljuboja Marko, Milojević Predrag, Dragović Predrag, Zlatar Vujo, Mugoša Goran, Šošić Đorđe, Đanković Miroslav, Katić Slobodan, Kalaba Nada, Radak Saša i Pejić Milorad izvršioi krivičnog dela za koje se terete, na način opisan u optužnicama.

S toga, predlažem da ih oglasite krivim i osudite po zakonu, vodeći računa prilikom odmeravanja kazne odnosno praveći razliku u kriminalnoj količini svakog od njih, konkretno, da li su učestvovali u povređivanju ratnih zarobljenika ili u njihovoj likvidaciji odnosno i u povređivanju i u likvidaciji ili su pak naređivali da se to čini i sami u tome učestvovali, a što je neophodno zbog individualizacije kazne.

Imajući istovremeno u vidu, način izvršenja krivičnog dela i posebno teške okolnosti dela, prouzrokovane povezanim delovanjem opt., kao i veliki broj lica koja su kritičnom prilikom lišena života, to se produženje pritvora prema opt., pokazuje neophodnim i opravdanim u smislu čl.358. st.5. u vezi čl.142. st.1. tač.2. Zakonika o krivičnom postupku.

TUŽILAC ZA RATNE ZLOČINE

Vladimir Vukčević

ZAMENIK TUŽIOCA ZA RATNE ZLOČINE

Dušan Knežević